KOMISIJAS LĒMUMS

2005. gada 13. jūlijs

ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līguma darbību

(Lieta COMP/M.3653 – *Siemens/VA Tech*)

(izziņots ar dokumenta numuru K(2005) 2676)

(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/899/EK)

Komisija 2005. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu apvienošanās lietā saskaņā ar Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju un jo īpaši minētās regulas 8. panta 2. punktu. Lēmuma versija, no kuras izņemta konfidenciāla informācija, autentiskā valodā un Komisijas darba valodās atrodama Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē šādā adresē: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html.

I. ĪSS KOPSAVILKUMS

(1) Šī lieta attiecas uz Austrijas tehnoloģiju koncerna *VA Tech* iekļaušanu *Siemens*.

(2) *Siemens* ir diversificēta tehnoloģiju grupa ar šādām pamatdarbības jomām: informācijas un komunikāciju tehnika, automātikas un piedziņas tehnika, energoapgādes tehnika, transports, ielu un ceļu apgaisme, un medicīniskais aprīkojums.

(3) Uzņēmums *VA Tech* atrodas Lincā un ar 17 000 nodarbināto un 4,3 mljrd. EUR gada apgrozījumu ir lielākā industriālā grupa Austrijā. Tā četras galvenās darbības nozares ir enerģijas ražošana, pārvade un sadale, metalurģijas iekārtas, elektrisko iekārtu būve un infrastruktūru tehnika.

(4) 2004. gada 10. decembrī *Siemens* iesniedza publisku piedāvājumu saistībā ar *VA Tech* pārņemšanu, lai palielinātu savas 16,45 % balsstiesības šajā uzņēmumā līdz vismaz 50 % plus viena akcija. […] (*). Komisijas piekrišana ir vienīgais nosacījums, kas vēl nav izpildīts, lai piedāvājums varētu stāties spēkā.

(5) Plānotā uzņēmuma pārņemšana, kuras rezultātā *Siemens* iegūst nedalītu kontroli pār *VA Tech*, ir uzņēmumu koncentrācija Apvienošanās regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

(6) Pasākumā iesaistīto uzņēmumu kopējais apgrozījums no visā pasaulē īstenotās darbības pārsniedz 5 mljrd. EUR (*Siemens* – 74 mljrd. EUR pārskata periodā no 1.10.2002. līdz 30.9.2003.; *VA Tech* – 3,9 mljrd. EUR 2003. saimnieciskās darbības gadā). Gan *Siemens*, gan *VA Tech* kopējais apgrozījums no darbības Kopienas teritorijā pārsniedz 250 milj. EUR […] (*). Nevienam no abiem uzņēmumiem vairāk kā divas trešdaļas no apgrozījuma Kopienas teritorijā nav saistāmas ar vienu un to pašu dalībvalsti. Tas nozīmē, ka plānotā uzņēmumu apvienošanās ir nozīmīga visas Kopienas līmenī.

(7) Komisijas veiktie tirgus pētījumi liecina, ka nodoma īstenošana radītu daudzus horizontālas un vertikālas pārklāšanās efektus šādās jomās: enerģijas ražošana (skat. A iedaļu), enerģijas pārvade un sadale (B), sliežu transporta aprīkojums (C), frekvences pārveidotāji (D), metalurģijas iekārtas un elektrisko iekārtu būve (E), zemsprieguma slēgiekārtas (F), ēku tehniskais aprīkojums (G), infrastruktūra un trošu ceļi (H), kā arī citi IT pakalpojumi (I).

(8) Komisija savā lēmumā secina, ka, ņemot vērā pušu apņemšanos pildīt noteiktas saistības tādās jomās kā (i) hidroelektrostaciju aprīkojums un (ii) mehāniskās metalurģijas iekārtas, aplūkojamā apvienošanās nevienā no minētajām jomām neradīs ievērojamu efektīvās konkurences apdraudējumu Kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā.

II. DETALIZĒTS KOPSAVILKUMS

A. *ENERĢIJAS RAŽOŠANA*

A1. HIDROELEKTROSTACIJU APRĪKOJUMS

Attiecīgie tirgi

(9) Hidroelektrostacijām paredzēto aprīkojumu veido liels skaits atsevišķu komponentu, piemēram, ūdens turbīnas, ģeneratori un dažādas mehāniskas un elektriskas sastāvdaļas (“*mechanical (electrical) balance of plant*”). Nereti klients šo daļu iegādei izsludina atsevišķus konkursus, īpaši Eiropā, kur lielākā daļa pieprasījuma ir saistīta ar esošajām hidroelektrostacijām paredzētām rezerves daļām vai to modernizāciju. Pieprasījuma pusē dažādie komponenti nav

(*) Atsevišķas teksta daļas ir izlaistas, lai nodrošinātu konfidenciālas informācijas nepubliskošanu; šīs daļas ir atzīmētas ar kvadrātiekavām un zvaigznīti.

savstarpēji aizstājami. Pēc tam, kad būs notikusi virkne mehāniskā un elektriskā hidroelektrostaciju aprīkojuma ražotāju apvienošanos, *Siemens/VA Tech* un to galvenie konkurenti varēs piegādāt visu komponentu klāstu. Piedāvājuma puses faktori ir tādi, ka Komisija var piekrist *Siemens* apgalvojumam, ka hidroelektrostaciju aprīkojumam eksistē tikai viens vienīgs attiecīgais ražojumu tirgus, turklāt tajā piedāvātajiem ražojumiem piemīt ievērojamas atšķirības.

(10) Par attiecīgo ģeogrāfisko tirgu lēmumā ir izklāstīts, ka dažādos pasaules reģionos eksistē dažādas konkurentu grupas, tomēr vadošie Eiropas piedāvātāji *Siemens*, *VA Tech*, *Alstom* un *GE Hydro* darbojas visā pasaulē. Sevišķi Ķīnā un pārējās Āzijas valstīs darbojas vairāki Ķīnas, Indijas un Japānas uzņēmumu, ko Eiropas klienti neuzskata par uzticamiem piegādātājiem. EEZ klientiem šie ražotāji vai nu nemaz nav zināmi, vai arī tie tos vērtē daudz zemāk nekā Eiropas uzņēmumus. Tie līdz šim nav saņēmuši EEZ teritorijā nekādus pasūtījumus, kā arī nav iesnieguši nekādus piedāvājumus (*Siemens* norādīja uz diviem veiksmīgiem Ķīnas uzņēmumu projektiem, kas 20. gs. sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados tika īstenoti Albānijā).

(11) […] (*) Lēmuma nobeigumā ir piezīme, ka piedāvājuma un pieprasījuma nosacījumi EEZ un citos pasaules reģionos ievērojami atšķiras, tādēļ par attiecīgo ģeogrāfisko tirgu ir uzskatāma EEZ.

Konkurences novērtējums

(12) *Siemens* informē, ka laikposmā no 2000. līdz 2004. gadam tā EEZ tirgus daļa kopā ar *VA Tech* bija [40-50] (*) % (*Voith Siemens* [20-30] (*) % ([1]), *VA Tech* [20-30] (*)). *VA Tech* norāda [40-50] (*) %, bet *Alstom* vērtē, ka *Siemens* un *VA Tech* kopējā tirgus daļa ir 61 %. Klientu veiktais tirgus daļas novērtējums pārsvarā svārstās tādā pašā diapazonā, taču *Andino*, neliels konkurents, uzskata, ka *Siemens* un *VA Tech* kopā kontrolē 70 % no visa EEZ tirgus. No apgrozījuma rādītājiem, ko par aplūkojamo piecu gadu periodu ir iesnieguši galvenie konkurenti, izriet sekojošs tirgus sadalījums (iekļaujot arī *Siemens* sniegto informāciju par "citu" uzņēmumu apgrozījumu):

EEZ 2000-2004	milj. EUR	Tirgus daļa, %
Siemens	318	[10-20] (*) %
VA Tech		[30-40] (*) %
Kopā		**50 %**
Alstom		[20-30] (*) %
GE Hydro		[0-10] (*) %
Ansaldo		[<1] (*) %
AndRitz		[<1] (*) %
Citi	473	[20-30] (*) %
Summa		100 %

Avots: Komisijas veiktais tirgus pētījums.

([1]) *Voith Siemens* ir kopuzņēmums, ar kura starpniecību *Siemens* darbojas hidroelektrostaciju nozarē.

(13) Kaut gan *Siemens* apgalvo, ka šajā piedāvājuma nozarē tirgus īpatsvara rādītāji gadu no gada ievērojami atšķiras […] (*), tomēr virkne faktoru ļauj secināt, ka norādītās tirgus daļas ietver svarīgu informāciju par ietekmes sadalījumu šajā tirgū. Turklāt konkursi par specifiskiem un ievērojami diferencētiem ražojumiem tiek rīkoti bieži, un to apjoms ir neliels (tikai […] (*) no […] (*) *Siemens* cenas piedāvājumiem kopsumma pārsniedza […] (*). EUR). Lielāku pasūtījumu gadījumā veiksmīgākajam piedāvātājam parasti sākumā nav zināma projekta konkrētā vērtība (t.i., rentabilitāte). Taču, samazinoties potenciālo piedāvātāju skaitam, zemākā cenas piedāvājuma vērtībai ir jāpaaugstinās. Tādējādi, ņemot vērā *Siemens* un *VA Tech* kopējo lielo īpatsvaru tirgū, relatīvi nelielo atlikušo konkurentu skaitu un to, ka viens svarīgs piedāvātājs atkritīs, palielinās varbūtība, ka apvienošanās rezultātā radīsies dominējošs stāvoklis.

(14) Atbildot uz tirgus pētījuma ietvaros uzdotajiem jautājumiem, noskaidrojās […] (*) četri vadošie konkurenti (*Siemens*, *VA Tech*, *Alstom* un *GE Hydro*). Šos uzņēmumus klienti uzskata par uzticamiem hidroelektrostaciju aprīkojuma piegādātājiem. Visi pārējie konkurenti tiek novērtēti ievērojami zemāk vai arī neražo līdzvērtīgu aprīkojumu – pat tad, ja nelielāku pasūtījumu gadījumā tiek ņemti vērā. Lēmumā ir apkopots klientu veiktais dažādu iekārtu ražotāju novērtējums no kvantitātes viedokļa, lai pamatotu šo secinājumu. […] (*).

(15) No *Siemens* […] (*) iesniegtajiem piedāvātāju sarakstiem izriet arī tas, ka konkursos *Siemens* biežāk piedalās reizē ar *VA Tech* ([…] (*) % konkursu, kuru projektu vērtība pārsniedz […] (*) EUR) […] (*) nekā ar *Alstom* [..] (*) vai *GE* […] (*). […] (*) no visām konkursu procedūrām *Siemens* un *VA Tech* bija vienīgie no lielā četrinieka, kas bija iesnieguši piedāvājumus. Šāds "satikšanās" biežums daļēji ir skaidrojams ar to, ka *GE Hydro* vispār ļoti reti iesniedz piedāvājumus ārpus Skandināvijas un Apvienotās Karalistes (*GE Hydro* izveidojās, *GE* pārņemot hidroelektrostaciju nozari no *Kvaerner*). *Alstom* aktīvāk piedalās konkursos dažādos Eiropas reģionos, taču biežāk tas ir Ibērijas pussalā un retāk – citos Eiropas reģionos. Bez tam šis uzņēmums biežāk iesniedz piedāvājumus par lieliem, nevis par maziem projektiem.

(16) Vairāki klienti un konkurenti savās piezīmēs, kas izteiktas saskaņā ar 11. pantu, apgalvoja, ka divu tuvu konkurentu apvienošanās jau tā koncentrētajā tirgū varētu novest pie cenu paaugstināšanās.

(17) *Siemens* acīmredzot piekrīt Komisijas secinājumam, ka *Siemens*, *VA Tech* un *Alstom* patlaban ir EEZ vadošie konkurenti hidroelektrostaciju aprīkojuma nozarē. Tādēļ sevis attaisnošanai tas min galvenokārt dinamiskus argumentus.

(18) Saskaņā ar šiem argumentiem Ķīnas un nelielajiem Eiropas piedāvātājiem tāpat būtu pa spēkam piegādāt konkurētspējīgu aprīkojumu, ja *Siemens*/*VA Tech* mēģinātu pēc apvienošanās paaugstināt cenas. Jau sen pastāvošās piegādes attiecības līdz šim neesot pieļāvušas, ka tirgū ienāk jauni piedāvātāji un klienti apgūst jaunus piegādes avotus. Tomēr *Siemens* nav nekādu pierādījumu par to piedāvātāju, kuri Eiropā aktīvi nedarbojas, plāniem piedalīties EEZ rīkotajos konkursos. Līdzās Ķīnas ražotājiem *Siemens* minēja virkni nelielu Eiropas uzņēmumu, kas ražo mazo hidroelektrostaciju aprīkojumu, un nelielo komponentu piegādātājus, kuru ražojumus cita starpā var izmantot arī hidroelektrostaciju vajadzībām. Tomēr šo uzņēmumu īpatsvars tirgū ir mazāks par 1 %, un to piegādātie produkti nav līdzvērtīgi *Siemens* un *VA Tech* ražojumiem.

(19) Lēmumā secināts, ka *Siemens* minētie argumenti ir spekulatīvi un noved pie vispārīga apgalvojuma, ka jebkurš monopols ilgākā laika posmā pievelk jaunpienācējus. Ņemot vērā *Siemens* un *VA Tech* lielo kopējo īpatsvaru tirgū, potenciālo piedāvātāju skaita samazināšanos no 4 līdz 3, piegādātāju rādītājus, saskaņā ar kuriem *Siemens* un *VA Tech* piegādā savstarpēji aizstājamus produktus, un lielu skaitu klientu sūdzību, Komisija secina, ka apvienošanās rezultātā izveidosies dominējošs stāvoklis hidroelektrostaciju aprīkojuma tirgū, kas jūtami apgrūtinās efektīvu konkurenci .

A2. FOSILĀS DEGVIELAS HIDROELEKTROSTACIJU APRĪKOJUMS

(20) Fosilās degvielas hidroelektrostaciju aprīkojuma nozarē *VA Tech* piegādā gāzes un tvaika turbīnu spēkstacijas kā sistēmas integrators, kas izmanto galvenokārt trešo personu piegādātus komponentus, jo īpaši *GE* ražotās gāzes turbīnas kombinācijā ar paša ražotajiem turboģeneratoriem. Pēc apvienošanās pilnībā pabeigtu projektu tirgū paliks vairāki konkurenti, starp kuriem jāmin ne tikai turbīnu ražotāji *Siemens*, *GE*, *Alstom* un *Mitsubishi*, bet arī ģenerāluzņēmēji, piemēram, *Bechtel*, un boileru ražotājs *Foster&Wheeler*. *VA Tech* daļa EEZ pilnībā pabeigto projektu tirgū nav lielāka par 15 % […] (*). Pēc apvienošanās izzudīs viens turbīnu noieta kanāls un viens ģeneratoru piegādātājs tā ražotajām turbīnām. Ņemot vērā gāzes turbīnu stratēģisko lomu koģenerācijas spēkstacijās un *GE* vadošās pozīcijas šajā tirgus nozarē, lēmumā secināts, ka *GE* spēs aizstāt *VA Tech* kā savu turbīnu realizācijas kanālu. *GE* ir pašam savas jaudas ģeneratoru ražošanai. Tas nav izteicis nekādas šaubas attiecībā uz apvienošanos. Tādēļ lēmumā netiek paustas bažas sakarā ar konkurences ietekmēšanu šajā nozarē.

B. *ENERĢIJAS PĀRVADE UN SADALE (T&D)*

(21) Tāpat kā enerģijas ražošanas iekārtu tirgus, arī T&D tirgus aptver plašu paleti dažādu komponentu, kas noteiktā sasaites līmenī tiek piegādāti klientiem (galvenokārt valsts elektrotīklu apsaimniekotājiem un vietējiem/reģionāliem elektrosadales uzņēmumiem). Ņemot vērā *Siemens* un *VA Tech* produktu horizontālo pārklāšanos, *Siemens* ierosina definēt attiecīgo tirgu a) līdz e) apakšpunktā minēto produktu grupu līmenī.

a) AUGSTSPRIEGUMA PRODUKTI (PĀRVADES TĪKLIEM AR SPRIEGUMU NO 52 LĪDZ 800 KV)

(i) gaisa izolācijas slēgiekārtas

(ii) gāzes izolācijas slēgiekārtas

(iii) jaudas slēdži

(iv) atdalītājslēdži

(v) mērījumu pārveidotāji

(vi) droseļspoles

b) TRANSFORMATORI

(i) jaudas transformatori

(ii) sadales transformatori

c) ENERGOAPGĀDES AUTOMĀTIKA UN INFORMĀCIJAS SISTĒMAS

(i) tīkla pārvades tehnika

(ii) aizsargreleji

d) PILNĪBĀ PABEIGTI PROJEKTI

(i) augstsprieguma projekti

(ii) vidējā sprieguma projekti

e) T&D PAKALPOJUMI

(i) ar iekārtām saistīti pakalpojumi

(ii) tīkla plānošana

(22) Tirgus pētījuma gaitā konstatētās pazīmes liecina, ka produktu tirgū, pretēji *Siemens* uzskatam, vismaz daži no katrā I, II, … sadaļā minētajiem komponentiem varētu veidot atsevišķu ģeogrāfisko tirgu. Tomēr precīza ražojumu tirgus definīcija šī lēmuma pieņemšanai nav nepieciešama, jo neviena no iespējamām definīcijām nedotu iemeslu bažām par iespējamo konkurences apdraudējumu.

(23) Par ģeogrāfiskā tirgus definīciju lēmumā tiek secināts, ka T&D gadījumā runa ir par EEZ mēroga tirgu. Tehniskās normas saistīto tīklu apsaimniekotājiem vairs nav šķērslis, lai saņemtu produktus no ārzemēm, sevišķi augstsprieguma aprīkojuma nozarē, kur produkti lielā mērā tiek pieskaņoti klienta individuālajām vajadzībām. Lielākie produktu piedāvātāji veiksmīgi piedalās T&D aprīkojuma piegādes konkursos visā EEZ teritorijā.

(24) Tirgus pētījuma rezultātā noskaidrojās, ka *Siemens* pieteikumā minētās un turpmāk uzskaitītās tirgus daļas un konkurentu vārdi katrā tirgus nozarē lielā mērā atbilst patiesībai. Izņēmums ir gatavie augstsprieguma projekti, kur neviens cits tirgus dalībnieks nenovērtēja *Siemens* īpatsvaru tik augstu [50-60] (*) %. Tomēr pilnībā pabeigto projektu tirgus aptver plašu produktu un komponentu klāstu, tādēļ tirgus pētījuma respondenti varētu iedalīt gatavo pakalpojumu nozarē sasniegto apgrozījumu citādi, nekā tas tiek darīts attiecībā uz pamata komponentiem.

Produkti	Siemens	VA Tech	Kopā	Galvenie konkurenti
a) Augstsprieguma produkti	[10-20] (*)	[0-10] (*)	[20-30] (*)	*Areva* 18, *ABB* 15
(i) Gaisa izolācijas slēgiekārtas	[0-10] (*)	[0-10] (*)	[10-20] (*)	*Areva* 12; *ABB* 9, *Cegelec* 6, *EFACEC* 6
(ii) Gāzes izolācijas slēgiekārtas	[30-40] (*)	[10-20] (*)	[40-50] (*)	*ABB* 33, *Areva* 23
(iii) Jaudas slēdži	[30-40] (*)	[0-10] (*)	[40-50] (*)	*Areva* 30, *ABB* 28
(iv) Atdalītājslēdži	[30-40] (*)	[20-30] (*)	[30-40] (*)	*Areva* 21, *HAPAM* 14
(v) Mērījumu transformatori	10-20] (*)	[0-10] (*)	[10-20] (*)	*Areva* 20-25, *ABB* 10-15, *Ritz* 10-15, *Arteche* 10-15, *Pfiffner* 3-8
(vi) Droseļspoles	[20-30] (*)	[10-20] (*)	[40-50] (*)	*Areva* 22-27, *ABB* 17-22, *Trafomec* 5-10
b. Transformatori	[10-20] (*)	[0-10] (*)	[20-30] (*)	*ABB* 18-23, *Areva* 13-18, *RWE Solutions* 8-13, *Schneider* 4-7, *Pauwels* 4-7, citi
(i) Jaudas transformatori	[10-20] (*)	[10-20] (*)	[20-30] (*)	*ABB* 20-25, *Areva* 15-20,*RWE Solutions* 7-14, *Pauwels* 2-5, *EFACEC* 2-5, citi
(ii) Sadales transformatori	[10-20] (*)	[0-10] (*)	[10-20] (*)	*ABB* 12-17, *Schneider* 10-15, *RWE Solutions* 8-13, *Areva* 7-12, *Pauwels* 5-10, citi

Produkti	Siemens	VA Tech	Kopā	Galvenie konkurenti
c. Energoapgādes automātika un informācijas sistēmas				
(i) Tīkla pārvades tehnika	[10-20] (*)	[10-20] (*)	[20-30] (*)	*ABB* 8-12, *Areva* 6-10, citi (t. sk. dažādi programmatūras izstrādes uzņēmumi)
(ii) Aizsargreleji	[20-30] (*)	[0-10] (*)	[20-30] (*)	*Areva* 23-27, *ABB* 13-17, *Schneider* 4-8
d. Pilnībā pabeigti projekti	[20-30] (*)	[0-10] (*)	[30-40] (*)	*ABB* 18, *Areva* 14, *Cegelec* 9
(i) Augstsprieguma projekti	[50-60] (*)	[10-20] (*)	[70-80] (*)	*ABB* 21, *Areva* 9
(ii) Vidējā sprieguma projekti	[10-20] (*)	[0-10] (*)	[10-20] (*)	*ABB* 17, *Areva* 16, *Cegelec* 12
e. T&D pakalpojumi	Nav attiecīgu tirgu uz EEZ vai valstu līmenī			

(*) Kapitāla daļas 40 %; 60 % apmērā, kas nenodrošina kontroli, 2004. gadā tika pārdotas *Southern States LLC* (ASV).

(25) Ja *Siemens*, *VA Tech*, *Areva* un *ABB* piegādā plašu T&D komponentu klāstu, tad mazie konkurenti – tādi kā *Cegelec*, *EFACEC*, *Ansaldo*, *HAPAM* vai *Pauwels* darbojas tikai šauros produktu segmentos.

(26) Apvienošanās rezultātā tiek nodrošināta tirgus daļa vairāk nekā [30-40] (*) % vairākos iespējamos T&D segmentos, proti, gāzes izolācijas slēgiekārtu, jaudas slēdžu un gatavo augstsprieguma projektu jomā. Bez tam šo produktu tirgū potenciālo konkurentu skaits samazinātos no 4 līdz 3 (*Siemens*/*VA Tech*, *Areva* un *ABB*). Šie trīs tirgus segmenti savā starpā ir savienoti vertikāli, jo lielā daļā gatavo augstsprieguma projektu gāzes izolācijas slēgiekārtas ir galvenais komponents. Savukārt jaudas slēdži tiek izmantoti kā komponenti gāzes izolācijas slēgiekārtās. *Siemens*, *VA Tech*, *Areva* un *ABB* darbojas šajos trīs vertikālajos līmeņos.

(27) Pārējos T&D tirgus segmentos *Siemens* un *VA Tech* kopējais īpatsvars ir mazāks, turklāt papildus darbojas arī citi konkurenti. Tādēļ par konkurences situāciju šajos segmentos nekādas šaubas nerodas.

(28) Kopumā ņemot, klientu un konkurentu iebildēm par Komisijas veikto tirgus pētījumu bija mazāk negatīva pieskaņa nekā hidroelektrostaciju jautājumā. Negatīvās piezīmes drīzāk bija vispārīgas un attiecās uz faktu, ka jau koncentrētā tirgū būs par vienu konkurentu mazāk. Tādēļ Komisija sava pētījuma degpunktā izvirzīja iespējamās sekas, kādas radīsies, ja potenciālo piedāvātāju skaits dažos tirgus segmentos samazināsies no četriem līdz trim.

(29) Pilnībā pabeigto augstsprieguma projektu tirgū *Siemens* un *VA Tech* piedāvājums pārklājas galvenokārt gatavo gāzes izolācijas slēgiekārtu (GIS) jomā. Tādējādi piedāvātāju dominējošais stāvoklis šajā nozarē ir piesaistīts GIS bāzes komponentiem. Pilnībā pabeigto projektu tirgus lielā mērā ir saistīts ar projektiem, tādēļ tam ir raksturīgas spēcīgas tirgus sadalījuma svārstības. Piecus gadus ilgā laikposmā no 1999. līdz 2003. gadam *Siemens* īpatsvars tirgū svārstījās robežās no [5-10] (*) % 2000. gadā līdz [50-60] (*) % 2003. gadā, bet *VA Tech* – no [0-5] (*) 1999. gadā līdz [15-20] (*) % 2002. gadā. Pārējos projektus visos šajos gados saņēma *ABB* un *Areva*. Piedāvātāja ikgadējos tirgus daļas rādītājus var ievērojami ietekmēt kaut vai viens vienīgs liela apjoma projekts. Tādā veidā radās arī 2003. gada spēcīgās tirgus pozīcijas [50-60] (*) %. No tā lēmumā tiek izdarīts secinājums, ka gatavo augstsprieguma projektu tirgus ir piedāvājuma tirgus, kur konkurence ir "domāta tirgum", nevis "notiek tirgū", un iekarotā tirgus īpatsvars maz liecina par piedāvātāja faktiskajām iespējām saņemt pasūtījumus arī nākotnē.

(30) GIS jomā EEZ tirgū darbojas tie paši konkurenti, kas darbojas augstsprieguma projektu nozarē, respektīvi, *Siemens*, *VA Tech*, *ABB* un *Areva*. Saskaņā ar *Siemens* sniegto informāciju tā īpatsvars tirgū kopā ar *VA Tech* 2003. gadā bija [40-50] (*) % (*Siemens* [30-40] (*) %, *VA Tech* [10-15] (*) %). Laikā no 1999. līdz 2003. gadam kopējais tirgus īpatsvars svārstījās diapazonā starp [40-50] (*) % un [60-70] (*) %. Tomēr atsevišķie rādītāji bija pakļauti lielākām svārstībām (*Siemens* [10-15] (*) %-[40-50] (*) % un *VA Tech* ([10-15] (*) %-[40-50] (*)). Tāpat kā gatavo projektu tirgū, arī šeit atlikušo EEZ tirgus daļu aizņēma *ABB* un *Areva*.

(31) Augstsprieguma produktiem izvirzītās drošības prasības ierobežo Eiropas elektroapgādes uzņēmumu potenciālo piegādātāju skaitu, turklāt atšķirības starp četru vadošo uzņēmumu iekārtām, kas tiek piedāvāts noteiktos konkur-

sos, ir acīmredzami niecīgas. Ņemot vērā šos apstākļus (piedāvājuma tirgu, tirgus līderu piedāvāto produktu nelielās atšķirības), arī GIS/gatavo augstsprieguma projektu tirgū konkurētspējīgi galvenokārt ir tikai trīs potenciālie piedāvātāji.

(32) Tirgus pētījuma ietvaros tika izskatīti *Siemens* un konkurentu iesniegtie gatavo augstsprieguma projektu, GIS un jaudas slēdžu piedāvātāju saraksti un dati par laikposmu no 1999. gada. Rezultātā tika konstatēts, ka konkursos *Siemens* galvenais konkurents visbiežāk ir bijis *ABB*, kam seko *Areva*. *VA Tech* retāk piedalījās konkursos par GIS piegādi un šajā ziņā tikpat kā nebija *Siemens* konkurents. Retā *Siemens* un *VA Tech* ceļu krustošanās varētu būt skaidrojama ar to, ka *VA Tech* dalība Eiropas GIS darījumos izpaudās kā augstsprieguma aktivitāšu pārņemšana no *Schneider* Grenoblē. Tā izveidotā bāze koncentrējas Francijā, kamēr *Siemens* darbības tradicionālais ģeogrāfiskais smaguma centrs atrodas citās Eiropas daļās.

(33) Pēc Ungārijas pievienošanās ES virkni piedāvājumu EEZ teritorijā ir iesniedzis *Ganz-Transelektro*. Nesen tas kopā ar *Corus* saņēma GIS pasūtījumu no Nīderlandes. Japāņu GIS ražotāju *Toshiba-Mitsubishi (TM)* un *JAEPS* dalība piedāvājumu konkursos EEZ aprobežojas ar Islandes un Kipras salām.

(34) Komisija salīdzināja piedāvājumus […] (*) konkursiem, kuros piedalījās visi četri uzņēmumi, lai noskaidrotu, vai kāds no šiem uzņēmumiem nav biežāk piedāvājis viszemāko vai otro zemāko cenu. Noskaidrojās, ka tā nav.

(35) Kā izklāstīts lēmumā, arī GIS tirgū konkurētspējīgi risinājumi ir iespējami ar trim potenciālajiem piedāvātājiem, ja vien uzņēmumu apvienošanā nav iesaistīti viszemākās vai otras zemākās cenas piedāvātāji jeb konkurenti, kas citā mērogā ir savstarpēji aizstājami. Tomēr iesniegtie dati par piedāvātājiem neļauj izdarīt šādu secinājumu.

(36) Lēmumā ir izpētīta arī iespēja, ka plānotais pasākums varētu izraisīt koordinētu ietekmi. GIS, gatavo augstsprieguma projektu un jaudas slēdžu tirgus struktūra (trīs cieši konkurenti, nehomogēni produkti, liela apjoma pircēji) un konstatētais piedāvājuma modelis (visi konkurenti veiksmīgi piedalās konkursos visā Eiropā) ļauj secināt, ka efektīvam koordinācijas mehānismam GIS tirgū būtu īpaši jāievieš un tas būtu grūti realizējams.

(37) Lēmumā tiek izdarīts secinājums, ka jūtami efektīvās konkurences traucējumi T&D tirgū nerodas ne pie vienas no iespējamajām ražojumu tirgus definīcijām.

C. *DZELZCEĻU APRĪKOJUMS*

C1. SLIEŽU TRANSPORTS

(38) *VA Tech* pārņemšanas rezultātā *VA Tech Elin EBG Traction (ETR)* vairs nedarbosies kā neatkarīgs tramvaju, metro un reģionālās satiksmes vilcienu piedziņas tehnikas piedāvātājs. *ETR* apgādā arī integrētus sliežu transportlīdzekļu ražotājus, kas veido īpašu tramvaju un vilcienu tipu u. c. ražotāju konsorciju ar *Bombardier* un *Siemens*.

(39) Tāpat kā agrākajos lēmumos, arī šajā lēmumā plānotā pasākuma ietekme uz EEZ piedziņas tehnikas tirgu un nacionālo sliežu transporta aprīkojuma tirgu tiek vērtēta sadalījumā pa dažādām transportlīdzekļa kategorijām, piemēram, tramvajiem, metro, reģionālās satiksmes vilcieniem un lokomotīvēm. Pārklāšanās elektropiedziņas tirgū nav vērā ņemama un nerada nekādas šaubas attiecībā uz konkurenci. Tomēr sakarā ar *ETR* un *Siemens* pozīcijām dažās dalībvalstīs eksistē tirgus, kas ir pakļauts vertikālai ietekmei.

(40) No tirgus pētījuma izriet, ka plānotā pasākuma skartajos tirgus sektoros, t.i., tramvaju tirgū Spānijā, Polijā, Austrijā un Čehijas Republikā, metro tirgū Beļģijā un reģionālās satiksmes vilcienu tirgū Vācijā un Austrijā, pietiekama konkurence saglabāsies arī pēc pasākuma īstenošanas. Lai atdalītu saistību starp *ETR* un *Bombardier* atbilstīgi Komisijas 2001. gada 3. aprīļa lēmumam COMP/M.2139 *Bombardier/Adtranz*, tiek ierosināts vienlaikus pieņemt lēmumu saskaņā ar 8. panta 2. punktu, ar kuru tiktu atceltas *Bombardier* uzliktās saistības, ja *Siemens* iegūtu simtprocentīgu kontroli pār *VA Tech*. Šo saistību ietvaros *Bombardier* apņemas aprīkot savus *"Linc"* tipa tramvajus *City-Runner* tikai ar *ETR* piedziņu.

(41) Neintegrētie uzņēmumi netiek izstumti šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, joprojām eksistēs vairāki neatkarīgi elektropiedziņas piedāvātāji gan tramvaju (*Kiepe*), gan metro (*Mitsubishi*) ražošanā. Otrkārt, pastāv iespēja, ka neintegrētie ražotāji divu līdz trīs gadu laikā apvienojas, kā tas notika ar *Stadler* tramvaju un reģionālās satiksmes vilcienu nozarē. Joprojām saglabājas arī trešā iespēja, proti, ka apvienojas integrēti un neintegrēti piedāvātāji, kā tas pagātnē jau ir noticis. Visbeidzot, arī nākotnē sliežu transporta aprīkojuma jomā saglabāsies pietiekama konkurence pat tad, ja neintegrētie piedāvātāji no elektriskā sliežu transporta tirgus izzustu. Lēmumā tiek izdarīts secinājums, ka plānotais pasākums neradīs nekādus ievērojamus šķēršļus

efektīvai konkurencei elektropiedziņas un tramvaju, metro, reģionālās satiksmes vilcienu un lokomotīvju aprīkojuma tirgū.

C2. KONTAKTTĪKLI

(42) Lēmumā tiek secināts, ka jautājums par to, vai eksistē kopīgs visu veidu kontakttīklu tirgus vai tikai mazāki ražojumu tirgus segmenti, piemēram, tikai tālsatiksmes kontakttīklu jomā, var palikt atklāts. Apvienošanās skar tikai vienu nacionālo tirgu. Vācijas tirgū *Siemens* un *VA Tech* kopīgais īpatsvars būtu [30-40] (*) %, kam seko *Balfour Beatty* ar līdzīgiem rādītājiem un pieci mazāki konkurenti. Balstoties uz tirgus pētījumu, Komisija secina, ka pēc apvienošanās neradīsies nekādi būtiski šķēršļi, kas varētu apdraudēt efektīvu konkurenci. Tas pats attiecas arī uz mazāko iespējamo ražojumu tirgus sektoru, respektīvi, tālsatiksmes kontakttīklu tirgu, kur pārklāšanās skartajam produktam ir tikai viens klients, proti, *Deutsche Bahn*, un darbojas vismaz četri potenciālie konkurenti. Turklāt ir noskaidrots, ka *Siemens* un *VA Tech* savstarpēji konkurē tikai retos gadījumos. Arī neoficiāla vienošanās starp apvienojamajiem uzņēmumiem un *Balfour Beatty* ir uzskatāma par maz ticamu, jo tirgus ar katru gadu sarūk un *VA Tech* nav uzskatāms par atsevišķu uzņēmumu, kas būtu jāpārņem, lai atvieglotu koordināciju. Tādēļ Komisija secina, ka kontakttīklu tirgū neradīsies nekādi jūtami šķēršļi efektīvai konkurencei.

C3. DZELZCEĻA ELEKTROAPGĀDE

(43) Dzelzceļa elektroapgāde ir saistīta ar elektroenerģijas pievadīšanu apsaimniekotāja kontakttīklam ar apakšstaciju (pievades punktu) starpniecību. Lēmumā aplūkotais ražojumu tirgus ir sadalīts divās daļās – kopējā apakšstaciju tirgū un komponentu tirgū. Pastāv pārklāšanās Vācijas dzelzceļa elektroapgādes spēkstaciju uzturēšanas jomā. Apvienošanās skar divu valstu dzelzceļa elektroapgādes tirgu. Austrijā *Siemens* un *VA Tech* kopējais īpatsvars tirgū būtu [40-50] (*) %. Līdzās *Siemens*/*VA Tech* eksistē četri starptautiski aktīvi potenciālie piedāvātāji – *ABB*, *Areva*, *Balfour Beatty* un *SAG (RWE)*, kuru īpatsvars tirgū ir no 5 līdz 25 %, kā arī daži mazāki piedāvātāji. Pieprasījuma puse ir ļoti koncentrēta, un šajā relatīvi šaurajā tirgū, kur tiek organizēti piedāvājumu konkursi, 90 % no kopējā pieprasījuma veido *Österreichsche Bundesbahnen* un *Wiener Linien*. Tas izraisa ievērojamas piedāvājuma tirgus svārstības.

(44) Vācijā *Siemens* un *VA Tech* kopējā tirgus daļa būtu apmēram tikpat liela kā Austrijā. Konkurenti ir *ABB*, *Balfour Beatty*, *Elpro* un *Spitzke*. *VA Tech* darbojas gandrīz tikai tālsatiksmes segmentā, kur vienīgais klients ir *Deutsche Bahn*. Tā kā runa ir par piedāvājuma tirgu ar vienu spēcīgu klientu, kur pastāv pārklāšanās, kopējā dzelzceļu elektroapgādes apakšstaciju nozarē bažas par konkurenci nerodas. Attiecībā uz apakšstaciju komponentiem Komisijai tika norādīts, ka apvienotie uzņēmumi noteiktu komponentu jomā iegūtu monopola stāvokli, kas potenciāli varētu veicināt konkurentu izstumšanu. Tomēr tirgus pētījuma rezultātā izrādījās, ka *Siemens* nepiedāvā nevienu no šiem trim komponentiem, bet diviem no tiem ir konkurējoši piedāvātāji, un attiecībā uz vienu komponentu, kura vienīgais piedāvātājs ir *VA Tech*, *Deutsche Bahn* aktīvi centās panākt, lai to pārbauda un galīgi apstiprina kompetentā regulējošā iestāde. Lēmumā tiek secināts, ka dzelzceļu elektroapgādes tirgū nerodas nekādi šķēršļi, kas varētu kavēt efektīvu konkurenci. Tas pats attiecas uz dzelzceļu elektroapgādes spēkstaciju uzturēšanu, kur *VA Tech* piegādāja tikai vienu no kopumā 20 spēkstacijām, ko saviem spēkiem arī vislabāk spēj remontēt, un *Siemens* un *VA Tech* produktiem pastāv vairākas iespējamas alternatīvas.

C4. DZELZCEĻA PĀRBRAUKTUVES

(45) Gan *Siemens*, gan *VA Tech* ir dzelzceļa pārbrauktuvju aprīkojuma piedāvātāji. *VA Tech* darbojas tikai Austrijā, bet *Siemens* Austrijas tirgū var uzskatīt par potenciālu jaunpienācēju. Kāds klients izvirzīja jautājumu, vai *Siemens* pēc apvienošanās neizņems no tirgus *VA Tech* produktus un neaizstās tos ar savu piedāvājumu. Taču tirgus pētījums parādīja, ka *VA Tech* produkti pieder kādam vācu uzņēmumam, kam ir juridiskas tiesības nodot realizācijas pilnvaras kādam citam uzņēmumam. Līdz ar to piedāvātāju skaits Austrijas tirgū paliks nemainīgs.

D. *FREKVENCES PĀRVEIDOTĀJI*

(46) *Siemens* un *VA Tech* abi piedāvā frekvences pārveidotājus. Tirgus pētījums apstiprināja *Siemens* viedokli, ka frekvences pārveidotāju ģeogrāfiskais tirgus ir EEZ. Saskaņā ar iepriekšējiem lēmumiem attiecīgā ražojumu tirgus sadalīšanā jānovelk robeža pie 100 kW. Nav obligāti tālāk iedalīt frekvences pārveidotājus ar jaudu virs 100 kW pārveidotājos ar ūdens dzesēšanu un četru kvadrantu pārveidotājos, jo konkurences situācijas novērtējumu tas tāpat nemainītu.

(47) Frekvences pārveidotāju ar jaudu līdz 100 kW sektorā *Siemens* un *VA Tech* kopējais īpatsvars nepārsniedz [15-20] (*) %. Sakarā ar to, ka *VA Tech* 2004. gadā izveidoja kopuzņēmumu ar *Schneider* un *Toshiba (STI)*, var pieskaitīt arī *STI* tirgus daļu. Tomēr arī šajā gadījumā kopējais tirgus īpatsvars nav lielāks kā [30-40] (*) %. Nozīmīgi konkurenti ir *ABB* un *Danfoss* ar 10-20 %, kā arī *Lenze*, *SEW Eurodrive*, *Vacon* un *Yaskawa*/*Omron* ar 5-10 % katram. Vietējā līmenī

eksistē daudzi mazāki, taču labi pārstāvēti uzņēmumi. Pārveidotājiem ar jaudu virs 100 kW kopējā tirgus daļa, ieskaitot kopuzņēmuma *STI* daļu, ir mazāka par [20-30] (*) %. Arī frekvences pārveidotājiem ar ūdens dzesēšanu un četru kvadrantu pārveidotājiem īpatsvars nepārsniedz [20-30] (*) %. Tādēļ Komisija secināja, ka ne pie vienas no iespējamajām ražojumu tirgus definīcijām nerodas nekādas šaubas attiecībā uz konkurenci.

E. *METALURĢIJAS UN CITU RŪPNIECISKO IEKĀRTU RAŽOŠANA*

1. ATTIECĪGAIS RAŽOJUMU TIRGUS

a. ***Iedalījuma principi***

(48) Rūpniecisko iekārtu ražošanu iespējams sadalīt pa nozarēm (piemēram, metalurģija, ķīmija, papīrrūpniecība, cementa ražošana utt.). Aplūkojamais gadījums attiecas galvenokārt uz metalurģijas iekārtu ražošanu. To savukārt var iedalīt mehānisko un elektrisko iekārtu ražošanā un iekārtu uzturēšanā un pakalpojumu sniegšanā.

(49) Mehānisko rūpniecības iekārtu izmantošana tiek plānota attiecīgā ražošanas procesa ietvaros, veidojot mašīnu parku un iekļaujot tās ražošanas aprīkojumā. *VA Tech* šajā jomā kā piedāvātājs darbojas ar meitas uzņēmuma *VAI* starpniecību. *Siemens* pats kā piedāvātājs nedarbojas, taču metalurģijas iekārtu nozarē tam pieder […] (*) kapitāla daļas *SMS Demag*, kas ir viens no diviem tuvākajiem *VA Tech* konkurentiem.

(50) Elektrisko rūpniecības iekārtu izgatavošana ietver iekārtas elektrifikāciju, piedziņas risinājumu izstrādi un montāžu, kā arī pašu automatizāciju, kas pamatā sastāv no elektriskajām kontroles un regulēšanas sistēmām un procesa automātikas. Gan *Siemens*, gan *VA Tech* šajā jomā darbojas kā piedāvātāji, bet *VA Tech* īsteno savas aktivitātes ar meitas uzņēmumu *VAI* (metalurģijas nozarē) un *Elin EBG* (dažādos sektoros) starpniecību.

(51) Iekārtu uzturēšana un pakalpojumu sniegšana ietver aktuālos remontdarbus un pakalpojumus, taču neietver jaunu iekārtas daļu koncepciju izstrādāšanu. *Siemens* un *VA Tech* abi nodarbojas gan ar iekārtu uzturēšanu, gan pakalpojumu sniegšanu metalurģijas nozarē.

b. ***Mehānisko metalurģijas iekārtu ražošana***

(52) *Siemens* uzskata, ka rūpniecisko iekārtu mehāniskā daļa katrā nozarē ir specifiska un tādēļ pieņem, ka mehānisko metalurģijas iekārtu jomā pastāv atsevišķs ražojumu tirgus. Tomēr detalizētāks iedalījums pa atsevišķiem procesu posmiem, kādu Komisija piemēroja savā lēmumā par *SMS/Mannesman Demag* ([2]), netika veikts, jo *Siemens* uzskata, ka šeit runa ir tikai par atsevišķiem kopējā mehānisko ražošanas iekārtu tirgus segmentiem.

(53) No tirgus pētījuma rezultātiem Komisija secināja, ka arī šajā lēmumā ir nepieciešams tāds pats iedalījums pa atsevišķiem procesu posmiem, kādu tā savā lēmumā par *SMS/Mannesman Demag* piemēroja mehānisko rūpniecības iekārtu ražošanai dzelzs un tērauda nozarē. Šajā nolūkā jānodala čuguna ražošanas, tērauda ražošanas, nepārtrauktās liešanas iekārtu, karstās un aukstās velmēšanas, kā arī profilu velmēšanas iekārtu, tērauda lentes izgatavošanas, presēšanas un kalšanas aprīkojuma ražojumu tirgus. Turklāt ir nepieciešams atsevišķi izdalīt melnās un krāsainās metalurģijas iekārtas.

(54) Tomēr precīza ražojumu tirgus definīcija mehānisko metalurģijas iekārtu jomā nav obligāti nepieciešama.

c. ***Elektrisko metalurģijas iekārtu ražošana***

(55) Elektrisko metalurģijas iekārtu ražošana aptver 0. līmeni – automatizācijas nodrošināšanu (elektroapgādi un piedziņu), pašu automatizāciju (1. un 2. līmeni) un jaunāko nozari – iekārtu loģistikas IT risinājumus/MES (3. līmeni).

Nav vienota tirgus

(56) *Siemens* uzskata, ka elektrisko rūpniecības iekārtu ražošana metalurģijas nozarē ir atkarīga no konkrētās nozares un neveido patstāvīgu tirgu.

(57) Tomēr tirgus pētījuma gaitā lielākā daļa tirgus dalībnieku uzskatāmi parādīja, ka elektrisko iekārtu ražošanai metalurģijas nozarē ir nepieciešams īpašs *know-how*. Savos argumentos konkurenti īpaši uzsvēra savu inženieru specializāciju. Tirgus pētījuma ietvaros saņemto atbilžu atsauces sarakstu saturs ļauj secināt, ka vairums klientu pieprasa, lai piedāvātājiem būtu vispāratzīta pieredze metalurģijas jomā. […] (*). Vēl viena pazīme, kas liecina par to, ka nozares specifiskajai specializācijai ir tendence palielināties, ir agrāko mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas speciālistu *Danieli*, *SMS Demag* un *VAI* progre-

([2]) IV/M.1450 - *SMS/Mannesmann Demag*.

sējošā darbība elektrisko metalurģijas iekārtu jomā.

(58) Ja 0. līmeņa produktu (elektroapgādes, piedziņas) specifiskā piemērošana tieši metalurģijai ir tikai neliela, ar 1. un 2. līmeņa (pašas automatizācijas) ražojumiem tā vairs nav. Tas ir skaidrojams ar nepieciešamību pēc specifiskiem nozares risinājumiem (programmatūras moduļiem), kas tiek izmantoti šajos līmeņos. *Siemens* un tā konkurenti strādā pie tā, lai elektrisko ražošanas iekārtu nozarē varētu piedāvāt šādus risinājumus specifiskās nozares produktu grupās.

(59) Iepriekš minēto iemeslu dēļ, konkretizējot ražojumu tirgu, jāpieņem, ka vismaz metalurģijas nozarē eksistē atsevišķs elektrisko ražošanas iekārtu tirgus. Šādu tirgu var definēt vai nu kā kopējo elektrisko metalurģijas iekārtu tirgu, kas ietver arī eventuālās atsevišķās tirgus daļas, vai šaurākā nozīmē kā iespējamo 0. līdz 2. līmeņa elektrisko metalurģijas iekārtu kopējo tirgu dzelzs un tērauda ražošanas nozarē.

Iespējamais tirgus dalījums pa atsevišķām procesu jomām vai posmiem

(60) Daži tirgus dalībnieki uzskata, ka elektrisko iekārtu ražošanas tirgus ir sadalāms sīkāk pa atsevišķiem metalurģisko ražošanas procesu etapiem. Vairākus apstiprinājumus tam deva tirgus pētījums, tomēr nav nepieciešams viennozīmīgi izšķirt jautājumu par to, vai pastāv nodalīts elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus trīs galvenajos metalurģijas posmos (šķidrajā, karstajā un aukstajā fāzē) un specifiskajā garo izstrādājumu velmēšanas jomā. Lai pieņemtu šo lēmumu, nav jānoskaidro arī tas, vai ir nepieciešams tālāks sadalījums pa ražošanas procesa posmiem.

Atsevišķs tirgus 1. un 2. automatizācijas līmenim?

(61) Arī tas, vai 1. un 2. līmeņa ražojumu tirgus ir aplūkojams atsevišķi vai kopā, šī lēmuma pieņemšanā nav būtiski.

Atsevišķs tirgus dzelzs/tērauda nozarē un alumīnija nozarē, sevišķi karstajā un aukstajā alumīnija velmēšanā

(62) Arī jautājums, vai ir nepieciešams nodalīt ražojumu tirgu dzelzs/tērauda un alumīnija velmēšanas sektoros, var palikt neatbildēts.

Iespējamais iekārtu loģistikas IT risinājumu/MES/3. līmeņa tirgus

(63) Komisijas veiktais tirgus pētījums deva norādes uz to, ka attīstās atsevišķs, specifisks metalurģijā izmantojamo ražojumu tirgus iekārtu loģistikas IT risinājumiem/MES/3. līmenim. Tomēr nav nepieciešams izšķirt jautājumu, vai tas ir patstāvīgs atzars, kas ir iekļaujams kopējā elektrisko metalurģijas iekārtu tirgū vai no tā izdalāms.

d. ***Iekārtu uzturēšana un pakalpojumu sniegšana***

(64) *Siemens* uzskata, ka ar metalurģijas iekārtām saistīto pakalpojumu sniegšana veido atsevišķu tirgu. Komisijas veiktais pētījums būtībā apliecina šādu uzskatu. Taču precīza tirgus definīcija šajā jomā nav nepieciešama.

e. ***Elektrisko rūpniecības iekārtu ražošana nemetalurģijas nozarēs***

(65) Specifiska nozares tirgus definīcija elektrisko rūpniecības iekārtu ražošanas jomā nemetalurģijas nozarēs šajā lēmumā nav nepieciešama, jo plānotā apvienošanās neatkarīgi no ražojumu tirgus definīcijas (kas aptver vairākas nozares vai nodala katras atsevišķas nozares tirgu) nerada nekādas šaubas attiecībā uz konkurenci.

f. ***Secinājums par ražojumu tirgus definīciju metalurģijas iekārtu un citu nozaru ražošanas iekārtu nozarē***

(66) Šajā lēmumā jāpieņem, ka *mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas* jomā eksistē šāds ražojumu tirgus:

— kopējais mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus, kas aprobežojas tikai ar dzelzi saturošiem metāliem vai ietver gan melno, gan krāsaino metalurģiju;

— iespējamās mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus daļas dažādiem procesa līmeņiem.

(67) Šajā lēmumā jāpieņem, ka *elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas* jomā eksistē šāds ražojumu tirgus:

— kopējais elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus, kas ietver visos iespējamos pakārtotā tirgus sektorus;

— iespējamais (šaurāk interpretētais) 0. līdz 2, automatizācijas līmeņa elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas kopējais tirgus dzelzs/tērauda ražošanas jomā;

— iespējamais atsevišķais elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus šķidrajai, karstajai un aukstajai fāzei, kā arī garu izstrādājumu velmēšanas fāzei (procesiem atbilstoši tirgus sektori) dzelzs/tērauda ražošanas jomā, kā arī iespējamais atsevišķais tirgus sadalījumā pa procesa etapiem (neveicot sīkāku iedalīšanu automatizācijas līmeņos) un iespējamais atsevišķais tirgus 1. un 2. automatizācijas līmenim;

— karstajā un aukstajā alumīnija velmēšanā izmantojamo ražojumu tirgus un

— iespējamais iekārtu loģistikas IT risinājumu/MES/3. līmeņa tirgus.

(68) Turklāt šajā lēmumā tiek pieņemts, ka eksistē vismaz viens nodalīts ražojumu tirgus *metalurģijas iekārtu uzturēšanas un pakalpojumu sniegšanas* nozarē.

(69) Konkretizēt ražojumu tirgus definīciju citām nozarēm paredzētu *elektrisko rūpniecības iekārtu* ražošanas jomā nav nepieciešams.

2. ATTIECĪGAIS ĢEOGRĀFISKAIS TIRGUS

a. ***Mehānisko metalurģijas iekārtu ražošana***

(70) *Siemens* uzskata, ka mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus ir aplūkojams pasaules vai vismaz EEZ līmenī un tam piemīt izteikta globalizācijas tendence.

(71) Taču šajā lēmumā nav nepieciešams definēt attiecīgo ģeogrāfisko tirgu, jo plānotā apvienošanās neatkarīgi no ģeogrāfiskā tirgus definīcijas (EEZ mēroga vai plašāka mēroga tirgus) neizraisa nekādas šaubas attiecībā uz konkurences situāciju mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas jomā.

b. ***Elektrisko metalurģijas iekārtu ražošana***

(72) Arī elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas jomā *Siemens* pieņem, ka eksistē globālais tirgus.

(73) Saskaņā ar tirgus pētījuma rezultātiem šajā lēmumā būtu jāvadās pēc tā, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus aptver vismaz EEZ, vienlaikus apsverot iespēju, ka tirgus mērogs varētu būt vēl plašāks.

(74) Tas attiecas uz visām atsevišķajām tirgus daļām un elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus sektoriem, ieskaitot iekārtu loģistikas IT risinājumu/MES/3. līmeņa iespējamo tirgu.

(75) *Siemens* piekrīt Komisijas piedāvātajai elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas ģeogrāfiskā tirgus definīcijai tikai tiktāl, cik Komisija ir gatava atzīt EEZ robežas pārsniedzoša tirgus iespējamo esamību, taču neatbalsta uzskatu, ka attiecīgajā tirgū nav ietverami atsevišķi Āzijas reģioni. Šādi tirgus sektori ārvalstu piedāvātājiem esot pieejami bez ierobežojumiem.

(76) Taču Komisija joprojām uzskata, ka atsevišķos pasaules reģionos turpina pastāvēt atšķirīgi konkurences nosacījumi, kuru cēlonis nav meklējams tikai vēsturiskos faktoros. Tomēr šajā gadījumā nav nepieciešams precīzāk definēt, vai pastāv tikai EEZ mēroga tirgus vai daudz plašāks, iespējams, pat pasaules mēroga tirgus.

c. ***Iekārtu uzturēšana un pakalpojumu sniegšana***

(77) Pēc *Siemens* domām, šis tirgus būtu jādefinē kā EEZ mēroga tirgus. Tomēr vairums tirgus dalībnieku uzskata, ka tas ir šaurāks, jo šajā jomā par īpaši būtiskiem faktoriem tiek uzskatīts tas, ka piegādātājs atrodas tuvu ģeogrāfiskā ziņā, un zināmā mērā arī tas, ka ar to ir iespējams sazināties dzimtajā valodā. Virkne klientu nebūtu ar mieru izvēlēties piegādātājus no citas dalībvalsts nekā tā, kurā atrodas viņu ražotne, pat tad, ja pašreiz izmantojamo pakalpojumu cenas palielinātos par 5 līdz 10 %. Tas attiecas gan uz mehānisko, gan elektrisko iekārtu piedāvātājiem.

(78) Tomēr šī lēmuma pieņemšanai precīza tirgus definīcija nav nepieciešama. Jebkurā gadījumā attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus nav šaurāks par valsts un plašāks par EEZ tirgu.

d. ***Elektrisko rūpniecības iekārtu ražošana citās nozarēs***

(79) Uzņēmuma *VA Tech* iekšējā organizācija, ko veido metālapstrādes iekārtu ražotājs *VAI*, kas darbojas globālā

mērogā, un *Elin EBG* kā par elektrisko iekārtu ražošanu atbildīgā uzņēmuma daļa, kas savu darbību koncentrē galvenokārt Austrijā un turklāt darbojas arī rūpniecisko iekārtu ražošanas nozarē Centrālajā Eiropā, dod pamatu uzskatīt, ka pārējo elektrisko rūpniecības iekārtu ražošanas ģeogrāfiskais tirgus ir aplūkojams šaurāk nekā specifiskais elektrisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgus. Šādu skaidrojumu apstiprināja arī tirgus pētījums, kurā sniegtajās atbildēs daudzi rūpniecības uzņēmumi izteica viedokli, ka attiecīgajam ģeogrāfiskajam tirgum ir drīzāk valsts vai reģionāls raksturs. Atsevišķu, specifisku ražošanas procesu gadījumā, piemēram, papīrrūpniecībā vai ķīmiskajā rūpniecībā, tirgus būtu aplūkojams arī plašāk. Tomēr tirgus pētījums nedeva nekādu iemeslu uzskatīt, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus varētu pārsniegt EEZ robežas.

(80) Tomēr precīza attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus norobežošana šajā lēmumā nav nepieciešama. Jebkurā gadījumā attiecīgais tirgus nav aplūkojams šaurāk kā valsts mērogā un plašāk kā EEZ mērogā.

3. KONKURENCES NOVĒRTĒJUMS

a. ***Mehānisko metalurģijas iekārtu ražošana***

(81) EEZ vai pasaules mēroga mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgū vai tā sektoros – mehānisko tērauda rūpniecības un nepārtrauktās tehnoloģijas liešanas iekārtu tirgū – apvienošanās izraisīs ievērojamu konkurences pavājināšanos starp *Siemens*/*VAI* un tā galveno konkurentu *SMS*. Tā rezultātā *Siemens*/*VAI* izveidosies valdošas pozīcijas tirgū, un radīsies jūtami šķēršļi efektīvai konkurencei minētajos tirgus sektoros.

(1) **Tirgus apstākļi**

(82) Atšķirībā no *VA Tech*, *Siemens* šajā jomā nedarbojas. *Siemens* norāda, ka *VA Tech* daļa visos eventuālajos tirgus sektoros ir mazāka par [10-15] (*) %.

(83) Taču pārējie tirgus dalībnieki pauž uzskatu, ka *VA Tech* īpatsvars eventuālajos mehānisko iekārtu tirgus sektoros ir ievērojami lielāks. Tika novērtēts, ka metalurģijas iekārtu jomā *VA Tech* īpatsvars pasaules un EEZ tirgū ir aptuveni tikpat augsts kā agrākajam vienīgajam tirgus līderim *SMS-Demag* (turpmāk *SMS*), kam seko *Danieli* – trešais un turpmāk vienīgais komplekso risinājumu piedāvātājs, kas darbojas visā EEZ teritorijā. Atsevišķos eventuālajos mehānisko iekārtu tirgus sektoros *VA Tech* tiek viennozīmīgi uzskatīts par līderi.

(84) Tirgus dalībnieku izteikumi deva arī iemeslu pieņemt, ka mehānisko metalurģijas iekārtu tirgum vai tā sektoriem ir raksturīga spēcīga koncentrācija.

(85) *SMS* uzskata *VAI* par galveno konkurentu vairumā darbības jomu. Kā savu un *VAI* īpatsvaru mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgū tas norāda attiecīgi 24 un 20 %. Atsevišķiem procesiem paredzēto produktu tirgū abu vadošo uzņēmumu kopīgais īpatsvars ir ievērojami lielāks. Tērauda ražošanas iekārtu jomā *VAI* un *SMS* pozīcijas ir vienādas (abiem 33 %), bet nepārtrauktās liešanas tehnoloģiju jomā *VAI* krietni vien pārspēj *SMS* (*SMS* – 23 %, *VAI* – 62 %). *VAI* savos publiskajos paziņojumos ir apstiprinājis gan savu vadošo lomu nepārtrauktas liešanas tehnoloģiju jomā, gan lielo tirgus īpatsvaru.

(2) **Kopējais mehānisko metalurģijas iekārtu tirgus dzelzs un tērauda ražošanā vai kopējais tirgus, kas ietver arī krāsaino metālu ražošanu: ievērojami efektīvas konkurences traucējumi**

(86) Tirgus pētījums parādīja, ka sakarā ar *Siemens* mazākuma dalību *SMS* uzņēmumu apvienošanās ievērojami pavājinās konkurenci, kas patlaban valda *VAI* un *SMS* starpā. Ņemot vērā *VAI* īpaši spēcīgās pozīcijas šajā augstas koncentrācijas tirgū, ļoti ciešās konkurences attiecības starp *VAI* un *Siemens* un faktu, ka citi konkurenti nespēs pietiekami ierobežot *Siemens*/*VAI* konkurences iespējas, ja mazināsies konkurences spiediens uz *Siemens*/*VAI* no *SMS* puses, apvienošanās jebkurā gadījumā novedīs pie jūtama efektīvās konkurences apdraudējuma, ko radīs nekoordinētā darbība un, iespējams, arī *Siemens*/*VAI* dominējošā stāvokļa izveidošanās tirgū.

(87) Starp *VAI* un *SMS* aplūkojamajā tirgū valda visciešākās konkurences attiecības. Šo attiecību dēļ klients, kurš noteikta metalurģijas projekta īstenošanā ir atteicies no *VA Tech*, visticamāk kā pirmo alternatīvu izvēlēsies *SMS*. Tas izriet no novērtējuma, ko veica tirgus pētījuma aptaujātie konkurenti un klienti.

(88) Kopumā ņemot, par trešo spēcīgāko konkurentu tiek uzskatīts *Danieli*, taču lielākoties tā pozīcijas ievērojami atpaliek no *SMS* un *VAI*. Tā galvenā stiprā puse ir garo izstrādājumu velmēšana, kur tas ir tirgus līderis. Ņemot vērā tā tirgus pozīcijas un klientu novērtējumu, *Danieli* diez vai spētu aizkavēt konkurences atslābumu mehānisko metalurģijas iekārtu tirgū vai apdraudēt dominējošo stāvokli, uz kuru *VAI* varētu pretendēt, pateicoties *Siemens*/*VAI* priekšrocībām informācijas ziņā. Turklāt, lai klients varētu veiksmīgi tirgoties par metalurģijas iekārtām, viņam ir nepieciešami vismaz trīs cenu piedāvājumi.

(89) No citu konkurentu puses nekāds jūtams spiediens nav sagaidāms. Lielākie piedāvātāji, ko *Siemens* nosauca līdzās

trim tirgus līderiem, Eiropā darbojas maz vai nedarbojas vispār, tādēļ no Eiropas klientu viedokļa nav uzskatāmi par potenciālu alternatīvu. Savukārt attiecībā uz mazajiem piedāvātājiem ir maz ticams, ka tie spētu veiksmīgi startēt liela apjoma projektos. Ja neņem vērā trīs tirgus līderus, konkurence ir sadrumstalota un tādēļ nespēj mazināt šo trīs vadošo piedāvātāju kontroli pār tirgu.

(90) Lielam mehānisko metalurģijas iekārtu piedāvātājam ir liels skaits klientu, no kuriem tas saņem vairumu pasūtījumu, kā rezultātā mazinās tā atkarība no atsevišķiem klientiem.

(91) Apvienošanās varētu ievērojami pavājināt konkurences spiedienu, ko *SMS* izdara uz *Siemens*/*VAI*. Tā ļautu *Siemens* papildus esošajām 28 % kapitāla daļām iegūt arī kontroli pār *VA Tech*. Tomēr, ņemot vērā aplūkojamā gadījuma īpašos apstākļus (skat. nākošo rindkopu: iepriekšējā pārdošanas iespēju izmantošana; normālā gadījumā akciju vērtība jānosaka 31.12.2004.), nav iespējams ar pietiekamu pārliecību apgalvot, ka *Siemens* rīcībā esošās *SMS* akcijas 28 % apmērā (un finansiālā līdzdalība *SMS* darbības rezultātos, kas parasti ar to saistās) būs par iemeslu tam, ka *Siemens*/*VA Tech* konkurence ar *SMS* atslābs. […] (*)

(92) *Siemens* izmantoja pārdošanas opciju, lai pārdotu savas *SMS* kapitāla daļas vairākuma akcionāram. Taču *Siemens* turēto kapitāla daļu vērtība ir strīdīga, un Vācijas tiesu instancēs ir uzsākts juridisks strīds, kas, iespējams, turpināsies ilgi. Kamēr tas nav izšķirts un *Siemens* nav īstenojis 28 % akciju pārdošanu […] (*).

(93) […] (*).

(94) […] (*).

(95) […] (*). Tā kā *Siemens* īpašumā joprojām saglabāsies 28 % *SMS*, apvienošanās ievērojami pavājinās konkurenci starp *Siemens*/*VAI* un *SMS*. Jautājums par to, vai informācijas priekšrocības salīdzinājumā ar spēcīgāko konkurentu *SMS* un izvirzīšanās tirgū attiecībā pret *Danieli* nodrošinās *Siemens*/*VAI* dominējošu stāvokli, var palikt atklāts. Jebkurā gadījumā apvienošanās varētu īpaši nelabvēlīgi ietekmēt konkurenci nekoordinētas uzņēmumu darbības rezultātā. Tas rada ievērojamus šķēršļus efektīvai konkurencei kopējā mehānisko metalurģijas iekārtu tirgū.

(3) **Mehānisko metalurģijas iekārtu *tirgus segmenti*: vadošo pozīciju pamatojums**

(96) Šie secinājumi attiecināmi arī uz iespējamiem atsevišķiem procesu posmiem mehānisko iekārtu ražošanas tirgus segmentiem tērauda rūpniecības un nepārtrauktās liešanas tehnoloģiju jomā. Tomēr nav iespējams ar pietiekamu pārliecību konstatēt, vai apvienošanās radīs būtiskus šķēršļus efektīvai konkurencei arī pārējos mehānisko metalurģijas iekārtu iespējamos tirgus segmentos.

(97) Komisijas veiktā tirgus pētījumā aptaujātie konkurenti un klienti tērauda ražošanai paredzēto mehānisko iekārtu tirgus segmentā visaugstākajās pozīcijās izvirzīja *VAI*. Uzreiz pēc tam seko *SMS*. Šajā augstas koncentrācijas tirgū *VAI* un *SMS* ir liels īpatsvars gan EEZ, gan pasaules mērogā. Pasaules tirgū tas svārstās no 30 līdz 40 %, un ir ļoti ticams, ka to īpatsvars EEZ tirgū ir vēl lielāks. Šie augstie īpatsvara rādītāji ļauj secināt, ka tirgus jau ir ļoti koncentrēts, tāpēc palielinās iespēja, ka tas nelabvēlīgi ietekmēs klientus. Vēl ticamāku šo iespēju padara ciešā konkurence starp abiem spēcīgākajiem piedāvātājiem, kas pēc apvienošanās atslābs par labu vadošajam uzņēmumam. *VAI* un *SMS* ir visciešākie konkurenti. Trešajā vietā ar lielu starpību ierindojas *Danieli*, ar kuru konkurence nav tik izteikta. Pārējā konkurence ir sadrumstalota. Mazie piedāvātāji apjomīgos projektos nevar konkurēt ar lielajiem vai ir spiesti ar tiem sadarboties, vai specializējas atsevišķās tirgus nišās.

(98) Nepārtrauktas liešanas tehnoloģijām paredzēto mehānisko iekārtu potenciālajā tirgus segmentā klienti un konkurenti kā viennozīmīgu tirgus līderi gan EEZ, gan pasaules mērogā min *VAI*. Tā īpatsvars EEZ un pasaules tirgū visticamāk ir lielāks par 50 %. *SMS* tiek ierindots otrajā vietā un ir tuvākais *VAI* konkurents. *Danieli* ieņem trešo vietu, taču ievērojami atpaliek. Konkurence ir sadrumstalota un nevarēs ierobežot *VAI* kontroli pār tirgu.

(99) Šādi apstākļi […] (*) novestu pie *Siemens* vadošo pozīciju veidošanās eventuālajos tērauda ražošanai un nepārtrauktas liešanas tehnoloģijām paredzēto mehānisko iekārtu tirgus segmentos un tādējādi jūtami traucētu efektīvu konkurenci.

b. ***Elektrisko metalurģijas iekārtu ražošana***

Elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus (0. līdz 2. līmenis, dzelzs/tērauds), eventuālo procesu jomu un procesu etapu tirgus segmenti

Tirgus struktūra un sadalījums

(100) Tirgus pētījums apliecināja, ka daudzi tirgus dalībnieki uzskata *Siemens* par EEZ un pasaulē svarīgāko elektrisko metalurģijas iekārtu piedāvātāju dzelzs un tērauda ražošanas nozarē. Tas attiecas uz potenciālo kopējo tirgu un uz lielāku daļu atsevišķo tirgus sektoru, izņemot garu

izstrādājumu velmēšanu, kur par tirgus līderi tiek uzskatīts *Danieli*. Minētajās jomās *VAI* tiek uzskatīts par spēcīgu konkurentu un vairumā gadījumu izvirzīts otrajā vietā, bet nepārtrauktas liešanas tehnoloģiju ziņā pat pielīdzināts *Siemens*. Tomēr šeit jāuzsver, ka ir arī četri citi konkurenti, kas tiek uzskatīti par spēcīgiem potenciālajiem piedāvātājiem. Šeit visbiežāk tiek minēti *ABB*, *Alstom*, *SMS* un *Danieli*, bet dažās jomās, sevišķi pasaules mērogā, arī *Toshiba* (vai *TMEIC-GE*) un *Sundwig-AndRitz*, *Ingelectric* un *ASI Robicon*.

Tirgus sadalījums

(101) Īpatsvara sadalījums šajā homogēnajā un diferencētajā produktu un pakalpojumu tirgū ir nosakāms tikai ar lielām grūtībām. Komisijas rīcībā ir daži *Siemens* novērtējumi, no kuriem daļa iesniegta sakarā ar šo procedūru, bet daļa – krietnu laiku pirms tās uzsākšanas. Ir arī novērtējumi, ko sastādījis *VA Tech* procedūras uzsākšanas, kā arī novērtējumi, kas iesniegti pēc procedūras ietvaros izteikta Komisijas lūguma. Turklāt procedūras vajadzībām tika saņemti arī novērtējumi no *SMS*. Visi šie novērtējumi atspoguļo ļoti plašu tirgus īpatsvara diapazonu. *Siemens* savā novērtējumā pieņem, ka kopējais īpatsvars tirgū pat nesasniedz 20 %, kamēr *VAI* norāda ievērojami lielākus skaitļus – apmēram 40-50 %. Augstākie rādītāji atsevišķu procesu posmu segmentos izriet no *SMS* novērtējuma.

(102) Pēc Komisijas (un dažu minēto konkurentu) domām, nevienu no šiem novērtējumiem nevar uzskatīt par īpaši precīzu.

(103) Komisija izvērtēja nozīmīgāko konkurentu ietekmi minētā tirgus galvenajā daļā, t.i., pasūtījumus par vairāk kā 1 milj. EUR laikposmā no 2002. līdz 2004. gadam. Tā iztaujāja konkurentus par visiem minētajā periodā saņemtajiem pasūtījumiem un saskaitīja kopā attiecīgos rādītājus. Aptaujas rezultāti atspoguļo aptaujāto uzņēmumu relatīvo lielumu. Vēlākā procedūras stadijā *Siemens* papildus iesniedza detalizētu informāciju par konkurentiem, kas darbojas ar metālapstrādes šķidrajā fāzē izmantojamo aprīkojumu. Komisija pārbaudīja šo informāciju un pēc tam, kad to apstiprināja klienti un/vai konkurenti, ņēma vērā lēmuma pieņemšanā. Pēc Komisijas domām, šis aprēķins ir uzskatāms par izmantojamu faktiskā tirgus sadalījuma aplēsi. Tomēr norādītais tirgus īpatsvars jāuzskata par augstākajām vērtībām, pieņemot, ka faktiskie rādītāji, visticamāk, ir zemāki.

(104) Šie skaitļi parāda, ka apvienošanās rezultātā tirgus īpatsvars visticamāk nepalielināsies vairāk kā līdz 35-40 %. Katrā procesu jomas un procesu etapa tirgus segmentā saglabājas vismaz četri spēcīgi piedāvātāji, kuri, domājams, spēs nodrošināt pietiekamu konkurences spiedienu uz apvienotajiem uzņēmumiem.

Konkursu analīze

(105) Attiecīgais tirgus/attiecīgie tirgus segmenti ir piedāvājuma tirgus, kurā īpatsvars ir tikai orientējošs rādītājs. Izšķiroša nozīme ir konkurences spiedienam, ko piedāvāšanas procesā uzņēmumi izdara cits uz citu, kaut arī ilgstoša īpatsvara saglabāšana ir svarīgs nozīmīguma rādītājs.

(106) *Siemens* un *VAI* iesniegto konkursu datu analīze parāda, ka tikai *Siemens* un *VAI* var uzskatīt par tuviem konkurentiem dažos eventuālos tirgus segmentos (nepārtrauktās liešanas tehnoloģijās un metālapstrādes šķidrajā fāzē), taču pat šajos segmentos viņu konkurences attiecības nav visciešākās.

Sekas, ko rada Siemens dalība SMS

(107) *Siemens* saistības attiecībā uz […] (*) tam piederošo *SMS* kapitāla daļu, kas tika uzliktas, lai izkliedētu ar konkurenci saistītās šaubas mehānisko metalurģijas iekārtu jomā, novērš būtiskus konkurences traucējumus, ko radītu šāda dalība […] (*) vismaz elektrisko metalurģijas iekārtu jomā (tas attiecas arī uz visiem pārējiem elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus sektoriem).

Potenciālais 1. un 2. automatizācijas līmeņa tirgus

(108) Tirgus pētījums ir apstiprinājis, ka 1. un 2. līmeņa programmatūras risinājumus konkurenti uzskata par izšķirošiem spēcīgu tirgus pozīciju indikatoriem.

(109) […] (*). Tomēr arī šajā tirgū saglabājas pietiekams skaits spēcīgu konkurentu, piemēram, *SMS*, *Danieli*, *ABB*, *Alstom* un *TMEIC-GE*. Turklāt eksistē virkne konkurentu, kas darbojas galvenokārt 1. līmenī, kurā piekļuves slieksnis ir zemāks nekā 2. līmenī, vai atsevišķās risinājumu nišās konkurē ar *Siemens*/*VA Tech*. To apstiprina tirgus pozīciju analīze 1. un 2. līmeņa programmatūras moduļu dažos procesu posmu segmentos. Atsevišķi dati par galvenajiem konkurentiem nebija pieejami, tomēr tika izmantota iespēja izdarīt novērtējumu, pamatojoties uz sliktāko scenāriju, un iegūts apstiprinājums tam, ka potenciālajā tirgū joprojām pastāvēs spēcīgi konkurenti.

Metalurģijas elektriskās iekārtas karstajai un aukstajai alumīnija velmēšanai

(110) Potenciālais alumīnija velmēšanas līniju ierīkošanas tirgus salīdzinājumā ar tērauda velmēšanu ir ļoti mazs. Šī iemesla dēļ iepriekš veiktās tērauda velmēšanas aprīkojuma tirgus analīzes rezultāti būtiski nemainītos, ja tērauda un alumīnija velmēšanu apvienotu vienā tirgū.

(111) Vairums klientu neuzskata, ka alumīnija karstās un aukstās velmēšanas līnijām paredzēto elektrisko iekārtu jomā apvienošanās sekas varētu sagādāt problēmas. Zīmīgi, ka *Siemens* un *VA Tech* bieži tiek ierindoti starp vadošajiem piedāvātājiem. Tomēr kā veiksmīgi piedāvātāji tiek minēti arī citi uzņēmumi, piemēram, *ABB*, *TMEIC*, *Alstom*, *ASI Robicon* un *IAS*.

(112) Alumīnija apstrādes nozarē piekļuves slieksnis ir ievērojami zemāks mehānisko alumīnija velmēšanas līniju piedāvātājiem un uzņēmumiem, kuri jau piedāvā 1. un 2. līmeņa automatizāciju tērauda apstrādē. Zināmu daudzumu no izteiktā pieprasījuma noteikti var saistīt ar augsto piedāvājuma puses koncentrāciju, kas varētu veicināt jaunu piedāvātāju ienākšanu tirgū šīs grupas ietvaros. Šai sakarībā kā galvenais jāmin *SMS*.

Iekārtu loģistikas IT risinājumi/MES/3. līmenis

(113) Šajā relatīvi jaunajā un strauji pieaugošajā tirgū plānotais pasākums nekādas šaubas saistībā ar konkurenci neizraisa. Tādēļ nav būtiskas atšķirības, vai šo nelielo jomu iekļauj kopējā elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus novērtējumā vai nē.

Secinājums par eventuālo elektrisko metalurģijas iekārtu kopējo tirgu, kurā iekļauti visi iepriekš minētie un visi potenciālie tirgus segmenti

(114) Konkurences problēmas nepastāv nevienā no potenciālajiem kopējā elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus segmentiem un līdz ar to arī potenciālajā kopējā tirgū. Nevienā no potenciālajiem elektrisko metalurģijas iekārtu tirgus segmentiem nerodas jautājums par dominējoša stāvokļa rašanos vai pastiprināšanos, vai citiem vērā ņemamiem efektīvās konkurences traucējumiem. Arī pēc tam, kad papildus tika pārbaudīts iespējamais nehorizontālais efekts, nekāda nelabvēlīga ietekme uz konkurenci elektrisko metalurģijas iekārtu jomā netika konstatēta.

c. ***Metalurģijas iekārtu uzturēšana un pakalpojumu sniegšana***

(115) *Siemens* un *VA Tech* darbība pārklājas arī šajā tirgū. Tomēr tirgus pētījuma rezultātā netika fiksētas nekādas pazīmes, kas liecinātu par konkurences problēmām metalurģijas iekārtu uzturēšanas un pakalpojumu tirgū. Pieejas sliekšņi šajā tirgū ir ievērojami zemāki nekā elektrisko un mehānisko iekārtu ražošanas jomā. Šajā segmentā darbojas arī pietiekams skaits vietējo konkurentu. Bez tam metalurģija iekārtu ražotāju klienti spēj veikt darbus arī paši saviem spēkiem.

(116) Tādējādi apvienošanās neizraisīs valdošu pozīciju rašanos vai pastiprināšanos, vai citus vērā ņemamus efektīvās konkurences traucējumus arī šajā tirgū.

d. ***Elektrisko rūpniecības iekārtu ražošana citās nozarēs***

(117) Plānotā apvienošanās neatkarīgi no ražojumu tirgus definīcijas nerada nekādas ar konkurenci saistītas šaubas elektrisko nemetalurģijas iekārtu ražošanas jomā.

e. ***Secinājumi par elektrisko metalurģijas iekārtu ierīkošanas tirgu, kā arī nemetalurģijas nozarēm paredzēto elektrisko rūpniecības iekārtu tirgu vai tirgus sektoriem***

(118) Izklāstīto iemeslu dēļ pieteiktais pasākums neizraisīs dominējoša stāvokļa rašanos vai pastiprināšanos, vai citus vērā ņemamus efektīvās konkurences traucējumus attiecīgajā elektrisko metalurģijas iekārtu ierīkošanas tirgū, kā arī nemetalurģijas nozarēm paredzēto elektrisko rūpniecības iekārtu tirgū vai tirgus sektoros.

F. *ZEMSPRIEGUMA SLĒGIEKĀRTAS*

(119) Attiecīgais ražojumu tirgus zemsprieguma slēgiekārtu jomā atbilstoši uzstādītājiem jaudas atdalītājslēdžiem ir iedalāms sektoros ACB, MCB un MCCB. Turklāt eksistē atsevišķs tirgus elektrosadales kopnēm, kas ir vēl viens komponents. Pārējie komponenti ir vadības sistēmas ar ieprogrammējamu atmiņu (*"SPS"*) un patērētāju atzari. Komponentu un samontēto slēgiekārtu tirgus tika izpētīts pa dalībvalstīm, ņemot vērā iepriekšējos lēmumus, taču sakarā ar to, ka plānotā apvienošanās neizraisa nekādas ar konkurenci saistītas šaubas arī EEZ līmenī, jautājums var palikt neatbildēts.

(120) Šādos apstākļos apvienošanās horizontāli un/vai vertikāli skartu zemsprieguma slēgiekārtu un atsevišķu komponentu tirgu Austrijā un citu komponentu tirgu EEZ un dažās dalībvalstīs. *VA Tech* ir kontaktplašu ražotājs un saņem zemsprieguma sadales paneļu montāžai nepieciešamos komponentus no trešajām personām. *Siemens* pats ražo gan kontaktplates, gan visus nepieciešamos komponentus. Neatkarīgi no piemērotās tirgus definīcijas kopējais īpatsvars nevienā horizontāli skartajā tirgū nepārsniedz [30-40] (*) %, turklāt visos attiecīgajos tirgos darbojas spēcīgi konkurenti, kas paši ražo komponentus vai izmanto savus komponentu sagādes avotus, kā rezultātā *Siemens* nav iespēju šos konkurentus izstumt no tirgus. Tādējādi Komisija secināja, ka ar konkurenci saistītas bažas

šeit nevar rasties.

G. *EKU TEHNISKAIS APRĪKOJUMS UN IEKĀRTU MENEDŽMENTS*

1. ATTIECĪGAIS RAŽOJUMU TIRGUS

G1. ***Ēku tehniskais aprīkojums***

(121) *Siemens* un *VA Tech* darbojas ēku tehniskā aprīkojuma jomā, ko saskaņā ar *Siemens* uzskatiem var iedalīt komponentu līmenī, sistēmu līmenī un iekārtu līmenī. Saskaņā ar *Siemens* sniegto informāciju pastāv ēku pārvaldības tirgus (skat. G.2), tomēr pārējie pakalpojumi ietilpst attiecīgajā galvenajā tirgū. Komponentu un sistēmu līmeņi jāiedala pēc pielietojuma jomas. Komponentu līmenī galvenās iedalījuma kategorijas ir elektroinstalācijas, drošības aprīkojums, pārvades aprīkojums un AKVS (apkure, klimata iekārtas, ventilācija, santehnika), bet sistēmu līmenī ietilpst drošības un pārvades aprīkojums. Visbeidzot, iekārtu līmenī ir jāizšķir elektriskais un mehāniskais aprīkojums. Saskaņā ar tirgus pētījumu drošības aprīkojuma joma būtu jāsadala vismaz (i) ugunsdrošības un (ii) piekļuves/pretielaušanās aprīkojumā. Jautājums par sīkāku iedalījumu šī lēmuma ietvaros nav aktuāls.

(122) Iekārtu līmeni iespējams sadalīt elektriskajā un mehāniskajā ēku aprīkojumā. Tirgus pētījums apliecināja, ka varētu eksistēt arī atsevišķs, abas šīs jomas aptverošs tirgus, kur kopējo atbildību par visu ēkas elektrisko un mehānisko aprīkojumu ([3]) uzņemas viens ģenerāluzņēmējs. Tomēr precīzs norobežojums šeit nav nepieciešams.

G2. ***Ēku pārvaldība***

(123) No tirgus pētījuma izriet, ka šis tirgus ir iedalāms tehniskajā, komerciālajā un vispārīgajā ēku pārvaldībā. Taču jautājums par konkrētu ražojumu tirgus definīciju var palikt atklāts.

2. ATTIECĪGAIS ĢEOGRĀFISKAIS TIRGUS

G1. ***Ēku tehniskais aprīkojums***

(124) Pēc *Siemens* domām, visi G sadaļā minētie tirgus sektori (izņemot ēku tehniskā aprīkojuma komponentus) ir jāaplūko vismaz EEZ mērogā. Taču no tirgus pētījuma izriet vairākas pazīmes, kas liecina, ka runa drīzāk ir par valstu tirgu. Tomēr jautājums par attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus definīcijas izvēli šeit nav būtisks.

([3]) Iesaistīto pušu darbība šajā jomā attiecas galvenokārt uz dzīvokļu, biroju, koncertzāļu, muzeju, slimnīcu un tuneļu celtniecību.

G2. ***Ēku pārvaldība***

(125) Tas pats attiecas arī uz ēku pārvaldības tirgu vai tā sektoriem.

3. KONKURENCES NOVĒRTĒJU MS

G1. ***Ēku tehniskais aprīkojums***

(126) Komponentu līmenī tirgus var tikt skarts tikai vertikāli, jo *VA Tech* šajā tirgū nedarbojas.

(127) Tirgus pētījums nesniedz pietiekamu apstiprinājumu tam, ka *Siemens* apvienošanās rezultātā būtu spējīgs komponentu līmenī izstumt savus konkurentus no Austrijas tirgus. Tam sekojošajos sistēmu un iekārtu līmeņos valda pietiekama konkurence. Turklāt tieši pakārtotajā sistēmu līmenī apvienošanās rezultātā panāktā tirgus īpatsvara summēšanās ir ļoti neliela. Pašā komponentu tirgū ar *Siemens* konkurē starptautiski aktīvi uzņēmumi (t. sk. *ABB* un *Möller* vai *Honeywell*, *Johnson Controls* un *Sauter*).

(128) Saskaņā ar *VA Tech* sniegto informāciju tas sistēmu līmenī nedarbojas. Šajā jomā sasniegto apgrozījumu tas saista ar iekārtu ierīkošanu. Apvienošanās horizontālās sekas atsevišķos darbības sektoros ārpus Austrijas ir nenozīmīgas. Arī ārpus Austrijas neeksistē attiecīgs tirgus, kurā īpatsvars varētu palielināties vairāk par 10 %. Eksistē pietiekams skaits alternatīvu sistēmu piedāvātāju un integrētāju. Arī vertikālā dimensijā apvienošanās nevarētu izraisīt nekādus vērā ņemamus efektīvās konkurences traucējumus.

(129) Iekārtu līmenī nozīmīga *VA Tech* un *Siemens* darbības pārklāšanās eksistē tikai Austrijā. No visiem attiecīgajiem tirgus sektoriem visizteiktākās tiešās konkurences pozīcijas un spēks *Siemens* un *VA Tech* ir eventuālajā tehniskā aprīkojuma ģenerāluzņēmēju pakalpojumu tirgū. Kaut gan apvienošanās šajā jomā novedīs pie piedāvātāju skaita samazināšanās Austrijā, tomēr *RWE Solutions*, *MCE*, no Nīderlandes uzņēmumu grupas *Imtech* (ar meitasuzņēmuma starpniecību) un *M+W Zander* (Vācija) nodrošinās, ka tehniskā aprīkojuma ģenerāluzņēmēju pakalpojumu piedāvājums Austrijā saglabāsies arī turpmāk. Vidēja lieluma elektrisko iekārtu ierīkotāji, piemēram, *Klenk & Meder*, *Landsteiner* un *Bostelmann* darbojas šajā tirgū ar konsorcija starpniecību. Ja atsevišķos gadījumos, piemēram, kad tiks īstenoti liela apjoma projekti, nebūs nodrošināts no klienta viedokļa pietiekams piedāvātāju skaits, klienti saskaņā ar viņu pašu apgalvojumiem nevilcināsies sadalīt konkursa pasūtījumu mazākās daļās (atsevišķām sistēmām/jomām kopējā tehniskā ģenerāluz-

ņēmēja vietā). Ja tā notiks, klienti nodrošinās projektēšanu un integrāciju paši vai pasūtīs kādam inženieru birojam. Tādējādi vērā ņemami konkurences traucējumi neradīsies. Tas pats attiecas arī uz elektrisko un mehānisko iekārtu ražošanas jomu.

G2. ***Ēku pārvaldība***

(130) Vairums *Siemens* un *VA Tech* klientu tirgus pētījumā norādīja, ka pretējā puse neesot uzskatāma par perspektīvāko konkurentu konkursa procedūrā un pasūtījuma apspriešanā. Austrijā, kas ir vienīgais iespējamais attiecīgais tirgus, eksistē virkne citu lielāku piedāvātāju, kuru pakalpojumi ēku tehniskās pārvaldības jomā no klientu viedokļa būtībā atbilst *VA Tech* un *Siemens* pakalpojumiem. Arī mazie uzņēmumi izdara konkurences spiedienu uz minētajiem lielajiem konkurentiem, sevišķi reģionālā līmenī. Tādēļ plānotais pasākums šajā jomā neizraisīs jūtamus konkurences traucējumiem.

H. *INFRASTRUKTŪRAS APRĪKOJUMS UN TROŠU CEĻU TEHNIKA*

H1. SATIKSMES INFRASTRUKTŪRAS APRĪKOJUMS

(131) Satiksmes infrastruktūras aprīkojuma nozarē *Siemens* un *VA Tech* darbība nedaudz pārklājas tikai Austrijā, proti, ielu apgaismes, satiksmes signālierīču, stāvvietu un garāžu apsaimniekošanas iekārtu un satiksmes kontroles iekārtu jomā. Jautājums par ražojumu tirgu un ģeogrāfisko tirgu šajā jomā var palikt neatbildēts. Klientu rīcībā ir pietiekami daudz alternatīvu. Apvienošanās neradīs vērā ņemamus efektīvās konkurences traucējumus.

H2. ŪDENS SAGATAVOŠANAS IEKĀRTAS

(132) Tas pats attiecas arī uz ūdens sagatavošanas iekārtām.

H3. ELEKTRISKAIS APRĪKOJUMS TROŠU CEĻIEM

(133) Tas pats attiecas arī uz trošu ceļu elektrisko aprīkojumu.

I. *CITI IT PAKALPOJUMI*

(134) Tas pats attiecas arī uz elektrisko aprīkojumu, kas paredzēts citiem IT pakalpojumiem.

SECINĀJUMS

(135) Rezultātā projektā tiek secināts, ka plānotais pasākums varētu izraisīt vērā ņemamus efektīvās konkurences traucējumus, jo īpaši saistībā ar dominējošā stāvokļa izveidošanos (i) hidroelektrostaciju aprīkojuma un (ii) mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgū.

J. *SAISTĪBAS*

(136) Lai novērstu šīs bažas par konkurences traucējumiem (i) hidroelektrostaciju aprīkojuma un (ii) mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgū, puses piedāvā uzņemties turpmāk izklāstītās saistības.

(137) Hidroelektrostaciju aprīkojuma nozarē – atsavināt *VA Tech Hydro*, kas ir *VA Tech* meitas uzņēmums, kura darbībā apvienotas uzņēmuma aktivitātes hidroelektrostaciju aprīkojuma un kombinēto spēkstaciju aprīkojuma jomā. Šaubas par konkurences situāciju otrajā jomā gan neradās, taču tās lielākā daļa gan fiziski, gan finansiāli lielā mērā ir integrēta hidroelektrostaciju nozarē. Tirgus pārbaude apstiprināja, ka *VA Tech Hydro* atsavināšana (kuras rezultātā tiks pilnībā likvidēta konkurences pārklāšanās hidroelektrostaciju aprīkojuma jomā) atrisinās konkurences problēmas šajā tirgū.

(138) Mehānisko metalurģijas iekārtu nozarē – atsavināt *Siemens* piederošo 28 % kapitāla daļu uzņēmumā *SMS Demag*, kas ir svarīgākais *VA Tech* konkurents, lai novērstu būtiskus efektīvās konkurences traucējumus. *Siemens* jau ir izmantojis pārdošanas iespēju, kas stājās spēkā 2004. gada 31. decembrī, lai atsavinātu savas kapitāla daļas *SMS Demag* vairākuma akcionāram. Tomēr atsavināšanas realizāciju uz nenoteiktu laiku ir aizkavējis juridisks strīds ar *SMS* par akciju novērtējumu. Tādēļ *Siemens* paziņoja, ka uzņemas saistības, lai novērstu jebkādus konkurences traucējumus un savu nākotnes konkurentu ekonomisko interešu iespaidošanu, ko varētu izraisīt tā dalības saglabāšanās […] (*) *SMS*. Saskaņā ar to neatkarīgs pārvaldnieks iecels pārstāvi, kas *Siemens* vietā piedalīsies *SMS* akcionāru kopsapulcē un uzraudzības padomē. Nekādu stratēģiski svarīgu informāciju saistībā ar *SMS* turpmāko komercdarbību *Siemens* nesaņems. Neatkarīgais pārvaldītājs sniegs *Siemens* tikai to informāciju, kas ir nepieciešama, lai *Siemens* varētu nodrošināt sev aizstāvību tiesas procesā un sastādīt sava uzņēmuma gada pārskatus. Pirmā informācija attiecas tikai uz laikposmu līdz 31.12.2004., bet pēdējā informācija tiks sniegta nevis uz akcionāru vienošanās pamata, bet saskaņā ar citām tiesībām, kas izriet no mazākuma līdzdalības. Turklāt atteikšanās no atpirkšanas un paskaidrojums, ka *Siemens* piederošo akciju novērtēšanā tiks piemērota to vērtība uz 2004. gada 31. decembri, kā arī fakts, ka *Siemens* nevarēs saņemt dividendes, izkliedē jebkādas aizdomas, ka *Siemens* varētu rēķināties ar to, ka arī nākotnē joprojām gūs labumu no *SMS Demag* peļņas. Tādējādi līdz juridiskā strīda galīgai izšķiršanai šīs saistības vislielākajā mērā izstāj *SMS Demag* akciju atsavināšanu. Saistību tests mehānisko metalurģijas iekārtu tirgus kontekstā deva pozitīvus rezultātus.

(139) Komisija savā lēmumā secina, ka pusēm uzliktās saistības, kas jāievēro, īstenojot plānoto apvienošanos, novērsīs pušu dominējoša stāvokļa izveidošanos (i) hidroelektrostaciju aprīkojuma un (ii) mehānisko metalurģijas iekārtu ražošanas tirgū.

K. *SECINĀJUMS*

(140) Lēmumā tiek secināts, ka, ja puses pilnībā izpildīs uzliktās saistības, plānotā apvienošanās netraucēs efektīvu konkurenci kopējā tirgū vai kādā būtiskā tā daļā. Tādēļ Komisija nolēma saskaņā ar Regulas par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (Apvienošanās regulas) 2. panta 2. punktu un 8. panta 2. punktu un EEZ līguma 57. pantu pasludināt apvienošanos par saderīgu ar Kopējo tirgu un EEZ līgumu.

III. **PADOMDEVĒJU KOMITEJA**

(141) Padomdevēju komiteja uzņēmumu koncentrācijas jautājumos 133. sēdē, kas notika 2005. gada 29. jūnijā, vienbalsīgi atbalstīja projektu Komisijas lēmumam par apvienošanās atļaušanu ar noteikumu, ka tiks izpildītas pušu piedāvātajās saistībās ietvertās prasības un nosacījumi.

(142) Saskaņā ar Regulas par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 19. panta 7. punktu Komisija publicē Padomdevēju komitejas atzinumu kopā ar lēmumu, ievērojot iesaistīto uzņēmumu tiesības uz komercnoslēpumu neizpaušanu. Šajā gadījumā Padomdevēju komitejas atzinums komercnoslēpumus neietver.